

Slik lykkes du med kvalitetsarbeidet

Regnskap Norge 2024

Agenda

- Om kvalitetsarbeid i regnskapsførerloven og GRFS
- Oppdragsavtaler
- Periodisk regnskapsrapportering
- Overordnet kvalitetskontroll
- Kundens interne rutiner
- Risikostyring og internkontroll
- Personvern
- Utkontraktering
- Anti-hvitvasking

Kvalitet

Forventninger fra kundene

Forventninger fra brukere av regnskapene

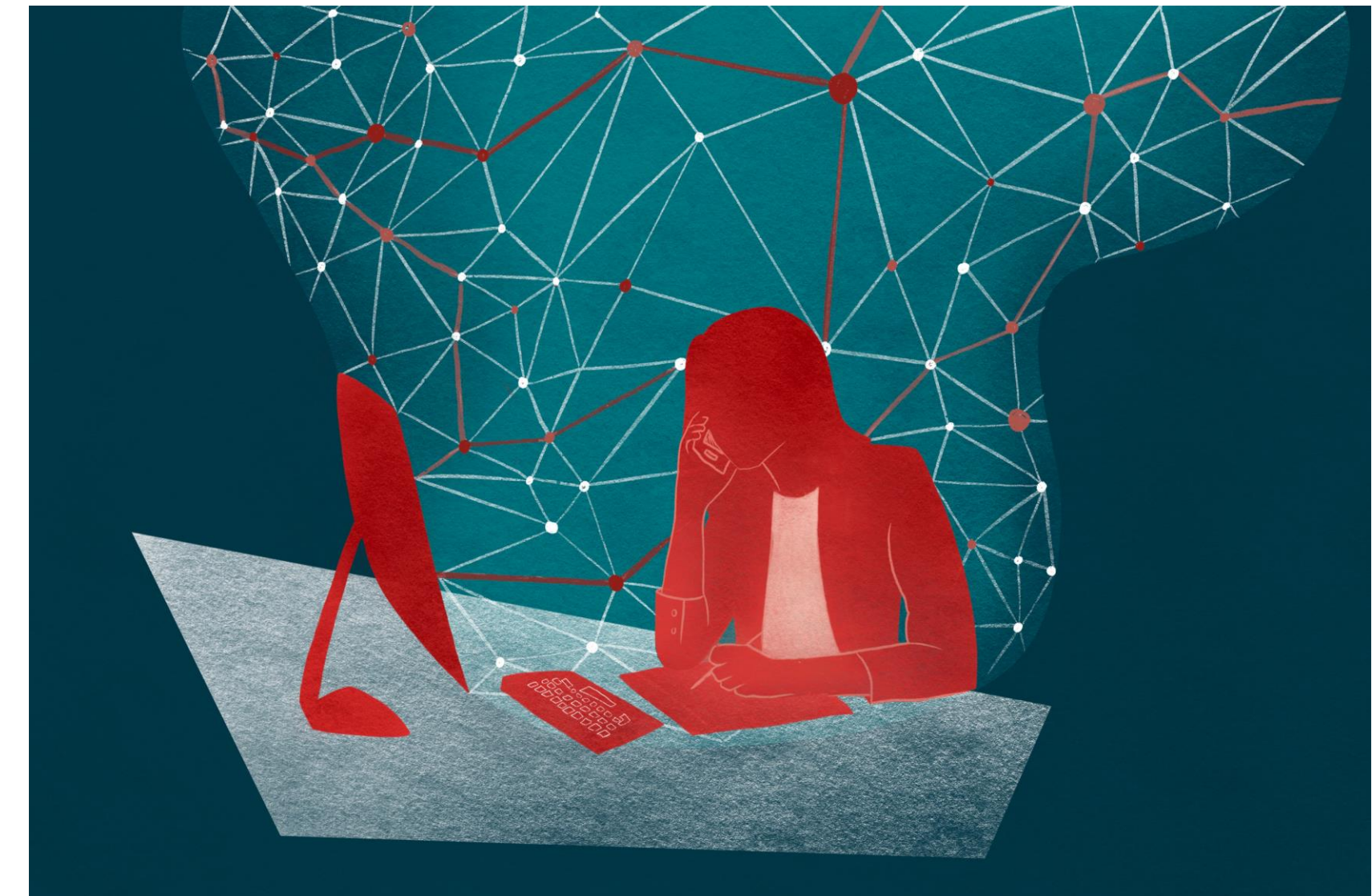
Regulerte krav

Ny lov og GRFS

Modernisering og tilpasning til nye arbeidsformer

Risikobasert tilnærming

Kvalitetsstyring

Kvalitetsstyringen skal omfatte retningslinjer og rutiner, for å sikre at regnskapsoppdragene utføres og dokumenteres i samsvar med kravene til:

- Forberedelse av oppdraget
- Oppdragsavtale og fullmakter
- Oppdragsdokumentasjon
- Utførelse av oppdraget
- Plikten til å si fra seg oppdrag

GRFS 2.1
Regnskapsførerloven § 4-1

KS Komplette kapittel 0

Kvalitetsstyring

Utpeke en kvalitetsansvarlig

Sette kvalitetsmål

Vurdere risiko for at målene ikke oppnås

Iverksette tiltak for å oppnå målene

Overvåke og utbedre

Evaluerer

GRFS 2.1
Regnskapsførerloven §4-1

KS Komplette kapittel 0

Kapasitet og kompetanse

Regnskapsforetaket må ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å utføre sine oppdrag i samsvar med oppdragsavtale, lovkrav og GRFS.

Regnskapsforetaket må ha en plan for å håndtere eventuelle kapasitetsmessige sårbarheter (ved sykdom, fravær o.l.).

Foretaket må sørge for at de ansatte får tilstrekkelig opplæring.

Regnskapsførerloven §§ 4-1 og 5-1
GRFS 2.2 og 3.1

KS Komplette kapittel 4.4

Tydeliggjøring av oppdragsansvaret

GRFS 3.5 og 5.2

KS Komplette dokument 2.3.7
og rutine for kvalitetsansvarliges
internkontroll og evaluering av
kvalitetsstyringssystemet

Det skal utpekes en statsautorisert regnskapsfører som ansvarlig for hvert oppdrag.

Denne må ha nødvendig kompetanse og kapasitet til å utføre oppdraget.

Den oppdragsansvarlige skal sørge for at regnskapsoppdraget utføres i samsvar med lovkrav og GRFS.

Oppdragsansvarlig regnskapsfører skal ivareta kvalitetsstyringen og sørge for tilstrekkelig kvalitetssikring på oppdraget.

Oppdragsansvarlig må være **aktivt involvert** i oppdragsutførelsen.

Oppdragsansvarlig regnskapsførers involvering og kontroll baseres på en risikobasert tilnærming.

Forståelse av oppdragsgivers virksomhet

Regnskapsfører skal ha **tilstrekkelig forståelse av oppdragsgivers virksomhet**, til å kunne identifisere og forstå hendelser, transaksjoner og andre forhold som kan ha **vesentlig betydning for oppdrag som utføres**.

GRFS 5.3 lister opp hva som normalt vil omfattes.

Viktig for å kunne:

- Vurdere om regnskapsforetaket har kapasitet og kompetanse til å påta seg oppdraget.
- Planlegge oppdraget.
- Identifisere forhold/transaksjoner som krever særskilt oppmerksomhet og/eller på annen måte påvirker oppdraget.

GRFS 5.3

KS Komplette dokument 1.3.2.1

Kvalitetssikring av rapporteringsgrunnlaget

Krav om **tilstrekkelig** kvalitetssikring

Krav om risikobasert tilnærming.

Kvalitetssikring kan skje løpende eller periodisk.

Kvalitetssikring kan være manuell eller automatisk

Kvalitetssikringen kan omfatte:

- Kontroller og tiltak som forhindrer feil eller mangler
- Avdekkende og korrigerende kontroller slik at feil og mangler rettes opp i ettertid

Avvik må følges opp.

GRFS 9.3, 10.3 og 11 første ledd tredje strekpunkt.

KS Komplett dokument 2.3.7.1

Oppdragsavtaler

Regnskapsførerloven § 5-2

GRFS 3.3

KS Komplett dokument 1.1 med vedlegg

Oppdragsavtalen skal angi:

- Hvilke oppgaver som skal utføres, og for hvilken tid oppdraget skal gjelde.
- Hvilke personer hos oppdragsgiver regnskapsfører skal gi informasjon til.
- Om regnskapsfører skal utarbeide periodiske regnskapsrapporter til oppdragsgiver og eventuelt frekvens for rapporteringen.
- Om regnskapsforetaket i tilknytning til regnskapsoppdraget skal utføre betalingsoppdrag eller ha klientkonto.

Oppdragsavtalene må holdes **oppdatert**.

Periodisk regnskapsrapportering

Periodiske regnskapsrapporter skal utarbeides med den frekvens som følger av oppdragsavtalen.

Regnskapsrapportene skal inneholde relevante skriftlige kommentarer, herunder forutsetninger regnskapet bygger på.

GRFS 9.5

KS Komplette dokument 2.7.3, 2.7.3.1 og 2.7.3.2

Overordnet kvalitetskontroll

Må kunne vise til et system for å utføre og dokumentere tilstrekkelig kvalitetssikring.

Tilstrekkelig kvalitetssikring skal gjennomføres på oppdragsnivå minimum en gang per år.

Dokumenter at **alle punkter som er listet opp i GRFS 5.2** om tilstrekkelig kvalitetssikring av oppdrag er utført

GRFS 5.2

KS Komplette dokument 2.3.7 (tidl 2.8.1)
og 2.3.7.1

Kundens interne rutiner

GRFS 5.4

KS Komplett dokument 1.3.3 og 1.3.2.1

Vurderingen av kundens interne rutiner skal omfatte alle vesentlige forhold som er sentrale for utføring av regnskapsoppdraget.

Vurderingen skal dokumenteres og oppbevares som del av oppdragsdokumentasjonen.

Risikostyring og internkontroll

Risikovurderingen må tilpasses egen virksomhet.

Må inneholde vurdering av IKT og personopplysninger.

Det må være iverksatt tiltak for å fjerne eller redusere avdekket risiko

Det må innhentes bekreftelse fra revisor

Risikovurderingen og revisoruttalelsen skal styrebehandles.

Risikostyringsforskriften

KS Komplette dokument 1.1.1.2, 1.1.1.2.1 og 1.1.1.2.2

Personvern

Personopplysningsloven

KS Komplette dokument 1.1.1.2.2

Behandling av personopplysninger må kartlegges og risikovurderes.

- Hva kartleggingen og risikovurderingen skal inneholde fremgår av [Veiledning for behandling av personopplysninger i regnskapsbransjen](#)

Regnskapsforetaket må ha tilfredsstillende system for sikker kommunikasjon og sletting av personopplysninger.

Det skal inngås databehandleravtaler med alle kunder.

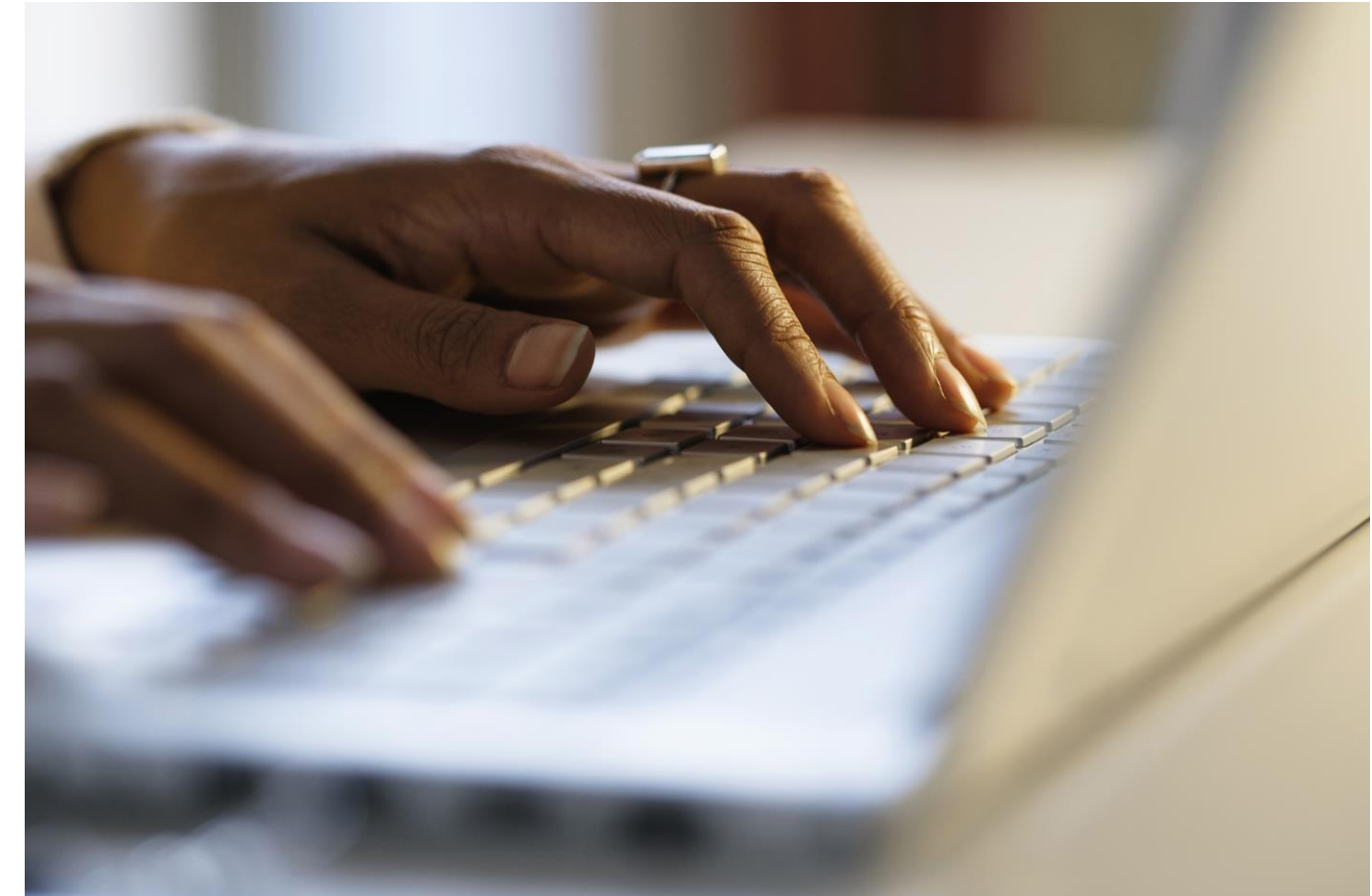
Utkontraktering

Det er utkontraktering når et foretak velger å la en annen juridisk enhet (oppdragstaker) utføre oppgaver på vegne av foretaket.

Foretaket skal ha en samlet oversikt over sine utkontrakteringsavtaler.

Forskrift 15.9.21 nr. 2777 §1 og § 4 første ledd angir hva oversikten må inneholde.

Må foreligge databehandleravtale med eventuelle underleverandører.

Forskrift 15.9.21 nr. 2777 §1 og § 4 første ledd
Rundskriv 7/2021 Veiledning om utkontraktering

KS Komplett dokument 7.2.3

Anti-hvitvasking

Risikovurdering
av egen
virksomhet

Rutine

Opplæring

Kundetiltak

Løpende
oppfølging

Undersøkelse
og rapportering

Dokumentasjon
og intern
kontroll

Finanstilsynets rundskriv 15/2019 og 4/2022

KS Komplette kapittel 5

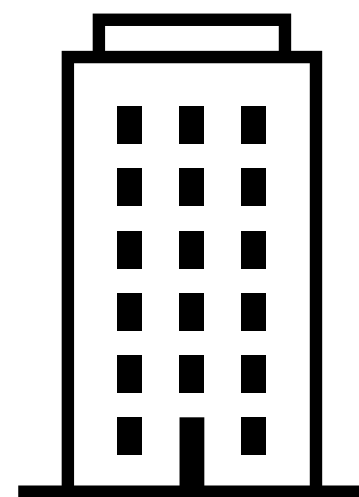
Anti-hvitvasking – Risikovurdering av egen virksomhet

Hvilke trusler står vi ovenfor?

Hvor er vi sårbare?

Kunder/
kundegrupper

Egen
virksomhet

Tjenester/produkter
som leveres

Geografiske
forhold

Hvvl. § 7

KS Komplette dokument 5.1.2

Anti-hvitvasking - Rutine

Foretaket skal ha tilpassede og oppdaterte rutiner som håndterer identifisert risiko.

Rutinen skal være fastsatt på øverste nivå i regnskapsforetaket.

Det skal utpekes en person i ledelsen som skal ha et særskilt ansvar for å følge opp rutinene.

Rutinen skal ha tilstrekkelig innhold.

[Finanstilsynets rundskriv 15/2019 pkt. 3.3.2](#)

Hvvl. § 8

KS Komplette dokument 5.1.1

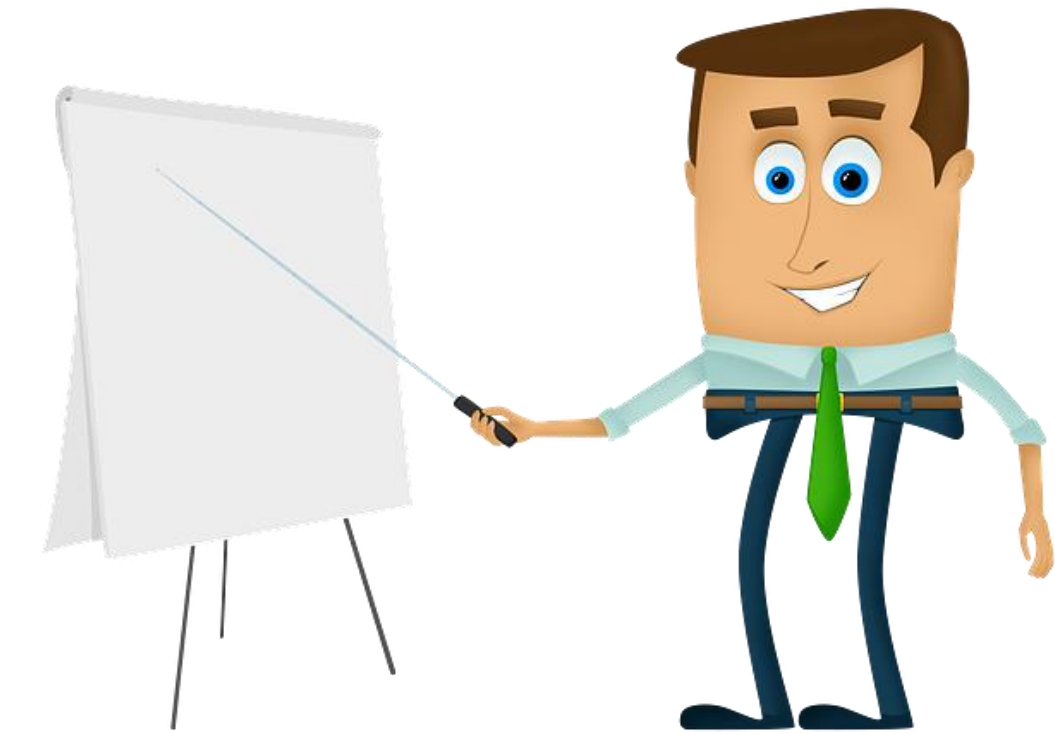
Anti-hvitvasking - Opplæring

Styret, ledelsen, ansatte og andre som er involvert i oppdragsutførelsen må gis tilstrekkelig opplæring.

Må ta for seg hvilke forpliktelser regnskapsforetaket har etter
hvitvaskingsloven

Må gjøre medarbeiderne i stand til å gjenkjenne forhold som kan
indikere hvitvasking og terrorfinansiering

Hvvl. § 36

KS Komplette dokument 5.1.4

Anti-hvitvasking - Kundetiltak

Det skal utføres risikobasert kundetiltak ved etablering av kundeforhold.

Hvvl. kap. 4

KS Komplette dokument 5.2.1/5.3.1

RN Kundesjekk

Kundens identitet skal bekreftes.

Reelle rettighetshavere og politisk eksponerte personer skal identifiseres.

Kundeforholdets formål og tilsiktede art skal vurderes.

Det skal tas stilling til kundens risikoprofil, samt at denne må begrunnes.

Anti-hvitvasking - Kundetiltak

Risikoklassifisering avgjør hvilke kundetiltak som må gjennomføres, og hvilke områder kundetiltakene bør rettes mot.

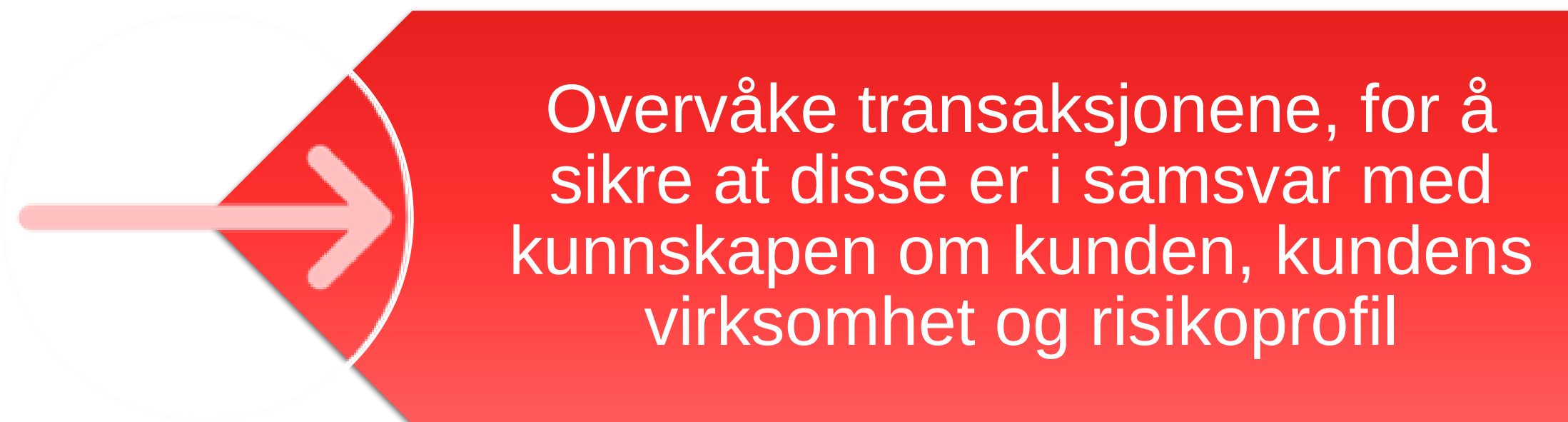
Utgangspunktet for alle kundeforhold er at risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering er **normal**. Det må foreligge **særskilte forhold** for at et kundeforhold skal anses for å ha **lav risiko** for hvitvasking

Hvvl. kap. 4

KS Komplette dokument 5.2.1/5.3.1

Anti-hvitvasking – Løpende oppfølging

Løpende oppfølging av kundeforholdet omfatter to sentrale oppgaver:

Hvvl. § 24

KS Komplette dokument 5.2.1

Anti-hvitvasking – Undersøkelse og rapportering

Forhold som fremstår som mistenkelige ved gjennomføring av kundetiltak eller overvåking av transaksjoner skal **undersøkes og eventuelt rapporteres**.

 Melding om mistenkelig transaksjon (MT-0002)
Fra ØKOKRIM

Hvvl. kap. 5

KS Komplett dokument 5.4.1

Anti-hvitvasking - avviksrapport

Regnskapsforetak: [Regnskapsforetakets navn]	Dok.nr: 5.4.1	Iverksatt: [Dato]	Sist revidert: [Dato]
Ansvarlig for rutinen: [Navn]			

Meldingen gjelder: ☐ Mulig endring kundetiltak ☐ Mistenkelig transaksjon

Gjelder kunde: _____ Kundenr.: _____

Oppdaget av (hvis annen enn oppdragsansvarlig): _____ Dato: _____

Avviket gjelder: _____ Dato: _____

Fulgt opp av (normalt oppdragsansvarlig): _____ Dato: _____

Evt. kommentarer fra oppdragsansvarlig: _____ Dato: _____

Undersøkelse utført av (normalt hvitvaskingsansvarlig): _____ Dato: _____

Vurdering fra undersøkelse (normalt hvitvaskingsansvarlig): _____

Konklusjon fra undersøkelse: _____

Kort om RN Kundesjekk og verktøyets plass i hvitvaskingsarbeidet

Legitimer kunden digitalt med BankID, uten personlig oppmøte

Sjekk kunden opp mot EUs og FNs sanksjonsliste

Finn ut om kunden regnes som politisk eksponert person (PEP), er i nær familie eller kjent medarbeider av en PEP

Få basisinformasjon som navn, folkeregistrert adresse og fødselsnummer

Oppdag endringer som påvirker kundeforholdet etter at det er innledet

Hent finansiell informasjon siste tre år og firmaattest

Oversikt over reelle rettighetshavere

Ta risikovurdering direkte i systemet ved hjelp av et risikokartleggingsskjema (ny funksjon)

The screenshot shows a web form titled "Skjema for risikokartlegging". It includes a section for "Risikovurdering, begrunnelse og forsterkede kundetiltak TRYKK HER". Below this, there are radio buttons for "Lav", "Normal", and "Høy". A note states "Du må velge 1 alternativ". There is a text input field for "Gi en begrunnelse for risikovurderingen din". Below that, a section titled "Ved klassifisering i høy risiko, beskriv:" contains four numbered instructions: 1) Risikoer du mener medarbeidere på oppdraget må være oppmerksomme på, 2) Hvilke tiltak dere skal ha for å møte disse risikoene, 3) Svalkheter ved tiltakene (sårbarhet), and 4) Restrisiko: Hvilken risiko som gjenstår til tross for iverksatte tiltak (restrisiko). There is a text input field for this section.

Nytt risikokartleggingsskjema i RN Kundesjekk

[Regnskap Norge \(kundesjekk.no\)](https://kundesjekk.no)

Skjema for risikokartlegging

Bransjerisiko - er kunden involvert i én eller flere av følgende bransjer?

Velg bransjer:

a. ☐ Bygg/anlegg *

b. ☐ Eiendomsutvikling *

c. ☐ Renholdstjenester *

d. ☐ Restauranter/uteb. *

e. ☐ Utleie av arbeidskraft *

f. ☐ Dagligvare/kiosk, uten kjedetilknøying *

g. ☐ Bilpleie/verksted *

h. ☐ Transporttjenester *

i. ☐ Fiskei. *

j. ☐ Olje-/gasssektoren *

k. ☐ Spill- og lotteritjenester *

l. ☐ Omsetning av virtuell valuta *

m. ☐ Forening, lag, menighet, med overføring av midler til konflikt/hvfrisikoområder *

n. ☐ Forening, lag, menighet, som preges av svak internkontroll *

Dersom du haker av noen av boksene: Bransjen til kunden inneholder forhold som kan tilsi forhøyet kundesisiko. Vær oppmerksom på dette når du risikoklassifiserer kunden.

*

☐ Ingen av risikokategoriene over er relevante for oppdraget

Geografisk risiko - har kunden én eller flere geografiske risikoer?

Velg geografiske risikoer:

a. ☐ Handel med foretak i land der kjente terrororganisasjoner opererer? *

b. ☐ Risiko for at kunden selv eller dennes eiere/andre med kontroll kan være listeført etter sanksjonsregelverket, se rutinen kap. 8 steg 5.2 *

c. ☐ Handel med foretak i land med betydelig omfang av korrupsjon? *

d. ☐ Handel med foretak i land med betydelig omfang av annen kriminalitet? *

e. ☐ Handel med foretak i land underlagt sanksjoner, embargo e.l. fra FI) eller EU? *

f. ☐ Handel med foretak i land som finansierer eller støtter terror/risikominne? *

g. ☐ Handel med foretak i land med forhøyet risiko etter lister fra EU og FATF? *

h. ☐ Pengeoverføringer til/fra utlandet? *

i. ☐ Andre pengeoverføringer til/fra land med forhøyet risiko? *

j. ☐ Annen tilknytning til utlandet som kan innebære forhøyet risiko, f.eks etablert utenfor EØS, eiere eller formue i land utenfor EØS mv? *

Dersom du haker av noen av boksene: Du har svart at kunden din har en geografisk risiko som kan tilsi forhøyet kundesisiko. Vær oppmerksom på dette når du risikoklassifiserer kunden.

*

☐ Ingen av risikokategoriene over er relevante for oppdraget

Transaksjonsrisiko - har kunden én eller flere transaksjonsrisikoer?

Velg transaksjonsrisikoer:

a. ☐ Kontantomsetning (fysiske kontanter)? *

b. ☐ Verdier i private banking? *

c. ☐ Økonomisk oppgjør eller verdier i kryptovaluta eller annen virtuell valuta? *

d. ☐ Større midler med uløst oppgjør involvert i virksomheten? *

e. ☐ Transaksjoner med betalinger fra uljente tredjeparter? *

f. ☐ Transaksjoner med andre uvanlige betalingsmønstre? *

g. ☐ Transaksjoner med særlig kompleks betalingsmønstre? *

h. ☐ Produkter og transaksjoner som fremmer anonymitet? *

Dersom du haker av noen av boksene: Du har svart at kunden din har en transaksjonsrisiko som kan tilsi forhøyet kundesisiko. Vær oppmerksom på dette når du risikoklassifiserer kunden.

*

☐ Ingen av risikokategoriene over er relevante for oppdraget

Kjennskap til kunden

Velg kjennskapskriterier:

a. ☐ Kundeforholdet er yngre enn tre år *

b. ☐ Har kunden omsetning basert på nye produkter og tjenester? *

c. ☐ Har kunden, eller tilknyttede personer, kjent kriminell bakgrunn? *

d. ☐ Er kunden, eller tilknyttede personer, kjent for å ha tilknytning til miljøer som støtter terrororganisasjoner? *

e. ☐ Har kunden komplekse eier- eller styringsstruktur, uten naturlig forretningsmessig begrunnelse? *

f. ☐ Er kundens IT-systemer enkle å manipulere? *

g. ☐ Er kundens interne rutiner relatert til økonomi lite betryggende? *

h. ☐ Har kunden unormale midler vurdert ut fra din kunnskap om kunden? *

i. ☐ Har kunden unormale transaksjoner vurdert ut fra din kunnskap om kunden? *

j. ☐ Har kunden omsetning basert på utradisjonelle produkter? *

k. ☐ Er det noe ved egne rutiner eller IT-systemer som gjør det vanskelig å avdekke misligheter gjennom normal løpende oppfølging? *

Dersom du haker av noen av boksene: Kjennskap til kunden inneholder forhold som kan tilsi forhøyet risiko. Vær oppmerksom på dette når du risikoklassifiserer kunden.

*

☐ Ingen av risikokategoriene over er relevante for oppdraget

Beskriv eventuelle konkrete risikoer ved oppdraget, basert på "AML-rapport" og risikokartleggingen over

Risikovurdering, begrunnelse og forsterkede kundetiltak TRYKK HER

Skjema for risikokartlegging

Risikovurdering, begrunnelse og forsterkede kundetiltak TRYKK HER

Basert på AML-rapporten og din egen risikokartlegging, hvilken risiko setter du på kunden?:

☐ Lav *

☐ Normal *

☐ Høy *

*

Du må velge 1 alternativ

Gi en begrunnelse for risikovurderingen din

Ved klassifisering i høy risiko, beskriv:

1) Risikoer du mener medarbeidere på oppdraget må være oppmerksomme på

2) Hvilke tiltak dere skal ha for å møte disse risikoene

3) Svakheter ved tiltakene (sårbarhet)

4) Restrisiko: Hvilken risiko som gjenstår til tross for iverksatte tiltak (restrisiko)

1

R
N REGNSKAP
NORGE
Kvalitetskontrollen

Kampanje for nye kunder

Bestill RN Kundesjekk innen 1. juni og få 3 måneder uten abonnementskostnad (du betaler kun for bruk)

Gratis opplæring og support

Lenke for bestilling kommer sammen med opptak og evaluering

Lykke til med kvalitetsarbeidet!

- [KS Komplet](#)
- [RN Kundesjekk](#)
- [Fagsupport](#)
- [De mest forekommende feilene i kvalitetskontrollen](#)
- [Veiledningstjenesten](#)
- [Spørsmål om kvalitetskontrollen](#)

Aktuelle kurs:

- [Oppdragsansvarlig - Planlegging, kvalitetssikring og dokumentasjon](#)
- [Ny GRFS](#)
- [Ny regnskapsførerlov](#)
- [Kvalitetsstyring og kvalitetsansvar i regnskapsforetak](#)
- [Hvitvasking - Ny veiledning og nye rutinedokumenter](#)
- [Anti-hvitvasking - Løpende oppfølging i praksis](#)

REGNSKAP
NORGE

23 35 69 00 | kvalitetskontroll@regnskapnorge.no | regnskapnorge.no